

**UCHWAŁA NR XI/86/2015
RADY GMINY HAŻLACH**

z dnia 30 grudnia 2015 r.

w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Gminnej Biblioteki Publicznej w Hażlachu na lata 2016 - 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015r. poz. 1515) - **Rada Gminy Hażlach**

postanawia:

§ 1.

Uchwalić Strategię Rozwoju Gminnej Biblioteki Publicznej w Hażlachu na lata 2016 - 2020 stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierzyć Wójtowi Gminy Hażlach.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY**

Bożena Bury

Załącznik do Uchwały Nr XI/86/2015
Rady Gminy Hażlach
z dnia 30 grudnia 2015 r.

Biblioteka

GBP Hażlach

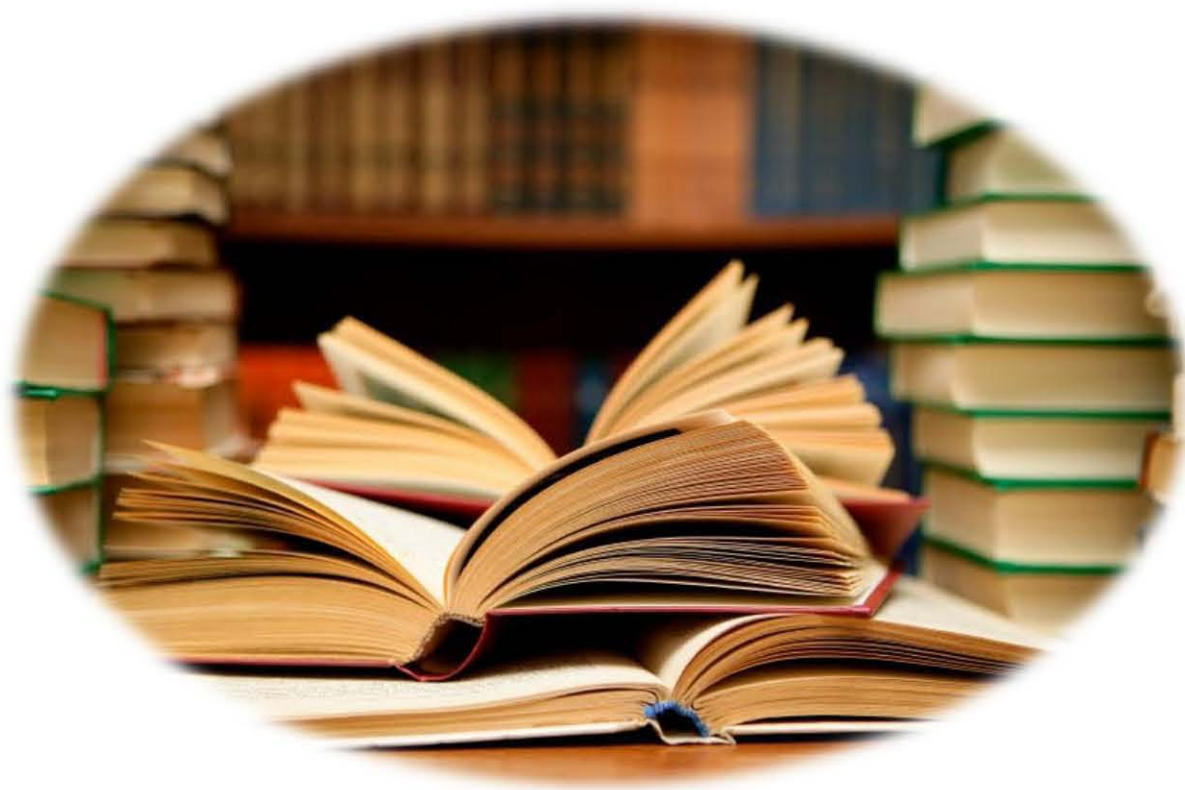
SPIS TREŚCI

Wstęp...	3
I. Biblioteka i jej środowisko...	4
1. Charakterystyka środowiska.....	4
2. Wizytówka biblioteki.....	5
II. Diagnoza sytuacji i otoczenia biblioteki.....	6
1. Mocne strony.....	6
2. Słabe strony.....	7
3. Szanse.....	8
4. Zagrożenia.....	8
5. Analiza SWOT.....	9
III. Charakterystyka społeczności lokalnej	11
1. Potrzeby środowiska.....	11
2. Ankieta dla młodzieży.....	11
3. Ankieta dla seniorów.....	14
IV. Kierunek rozwoju biblioteki	17
1. Misja biblioteki	17
2. Wizja biblioteki	17
V. Cele i działania	17
1. Cele główne strategiczne i szczegółowe.....	17
2. Działania i spodziewane rezultaty.....	20
VI. Zarządzanie realizacją strategii	24
1. Monitoring realizacji strategii	24
2. Ewaluacja.....	24

Wstęp

Podstawowym celem Strategii Rozwoju Gminnej Biblioteki Publicznej w Hażlachu na lata 2016 – 2020 jest określenie kierunku rozwoju instytucji. Wybór zadań i działań jakie należy podjąć aby Biblioteka stała się nowoczesnym centrum kultury, odpowiadającym na potrzeby środowiska, przyczyniającym się jednocześnie do rozwoju czytelnictwa oraz zapewniającym dostęp do informacji, otwartą na zmieniające się potrzeby czytelników i użytkowników w każdym przedziale wiekowym. Wypracowanie mechanizmów pozwalających na podnoszenie jakości usług oferowanych przez Bibliotekę, przystosowanych do współczesnych tendencji rozwoju bibliotekarstwa.

Dokument ten, wraz ze wszystkimi celami i zadaniami w nim ujętymi jest spójny ze strategią Rozwoju Gminy Hażlach na lata 2011 – 2020.

I. BIBLIOTEKA I JEJ ŚRODOWISKO

1. Charakterystyka środowiska

Gmina Hażlach położona jest w zachodniej części województwa śląskiego w powiecie Cieszyńskim, w zachodniej części Pogórza Cieszyńskiego. Graniczy z czterema gminami: Cieszyn, Zebrzydowice, Dębowiec, Strumień oraz na odcinku 3,5 km od zachodu z Republiką Czeską.

Na chwilę obecną, znaczna większość mieszkańców – 71,73 % to ludzie w grupie zwanej wiekiem produktywnym (tu przedział wiekowy 18 – 67 lat). Osoby starsze to 7,14 % społeczności lokalnej a dzieci i młodzież do 17 roku życia stanowią 21,13 %. Jeśli chodzi o płeć - 49 % to mężczyźni a 51 % kobiety. Hażlach jest gminą wiejską w skład której wchodzi 6 sołectw: Brzezówka, Hażlach, Kończyce Wielkie, Pogwizdów, Rudnik i Zamarski. Gmina Hażlach zaliczana jest do gmin rolniczych o dużym rozdrobnieniu gospodarstw oraz wielokierunkowej produkcji rolnej. Użytki rolne stanowią połowę powierzchni, reszta to lasy, grunty leśne oraz stawy hodowlane. Nie ma na tym terenie właściwie żadnego przemysłu, odnotowuje się jedynie drobną działalność gospodarczą, rzemieślniczą i usługową.

Poza Urzędem Gminy mieści się tutaj GOPS, GCI, GOK z 3 filiami, 6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, 3 ośrodki zdrowia. Funkcjonuje 5 szkół podstawowych oraz 2 gimnazja.

W każdym sołectwie umiejscowione jest boisko z zapleczem sportowym. Gmina posiada również boisko „Orlik”, ponadto w każdej miejscowości istnieje plac zabaw. Na terenie gminy istnieje również kilka stowarzyszeń oraz organizacji pozarządowych.

2. Wizytówka biblioteki

Gminna Biblioteka Publiczna w Hażlachu swoją działalność na terenie gminy prowadzi nieprzerwalnie od 1949 roku. Przez lata kilkakrotnie zmieniano się miejsce siedziby biblioteki. Obecnie główna biblioteka mieści się w budynku Domu Ludowego w Hażlachu. Prócz centrali umieszczonej w Hażlachu istnieją dwie filie biblioteczne w Kończycach Wielkich i w Pogwizdowie. W każdej placówce zatrudniona jest jedna osoba na stanowisku bibliotekarza. Ich pracę nadzoruje dyrektor biblioteki, który niestandardowo z uwagi na uwarunkowania administracyjne stacjonuje w Pogwizdowskiej filii.

W ramach stale zmieniających się wymogów i oczekiwań względem bibliotek instytucja podejmuje wiele zadań nie zawsze związanych z jej podstawową działalnością. Można podzielić je na cztery grupy.

Pierwszą z nich jest działalność podstawowa, czyli gromadzenie, opracowanie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych oraz wszelkie formy propagowania czytelnictwa.

Drugim obszarem jest działalność kulturalna. Należy do niej organizacja imprez typu spotkania autorskie, spotkania z podróżnikami, wystawy, konkursy, wieczory dla dzieci, spotkania tematyczne, bale karnawałowe, rodzinne pikniki, gry terenowe itp. Ponadto biblioteka chętnie otwiera się na współpracę i partnerstwo z różnego rodzaju organizacjami, stowarzyszeniami, instytucjami mieszczącymi się na terenie naszej gminy.

Trzecim rodzajem działalności jest edukacja. W tym obszarze organizowane są rzeczy takie jak lekcje biblioteczne, kursy, warsztaty tematyczne, prelekcje, pogadanki, turnieje wiedzy.

Czwartym obszarem jest tzw. Działalność pozostała. Jest to najtrudniejszy do sprecyzowania ale najszerszy z zakresów. W ten zakres wchodziły rzeczy takie jak udostępnianie mieszkańcom gminy nieodpłatnego dostępu do internetu, wraz z możliwością wydruku, dostępu do skanera, faksu, ksero, bindowania oraz laminowania za określoną opłatą. Biblioteka stanowi również nieformalny punkt informacji turystycznej.

Jeżeli chodzi o bazę lokalową, biblioteka dysponuje jednym własnym budynkiem w którym mieści się filia biblioteczna w Pogwizdowie o pow. użytkowej 242,50 m² oraz dwoma pomieszczeniami zaadoptowanymi na potrzeby biblioteki, które są własnością gminy, tj. pomieszczenie o pow. 76,70 m² w którym mieści się centrala biblioteki w Hażlachu oraz pomieszczenie o pow. 56,05 m² w którym mieści się filia biblioteczna w Kończycach Wielkich. Budynek należący do biblioteki jest świeżo po gruntownym remoncie, jest to jeden z nielicznych obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy w całości przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Gminna Biblioteka Publiczna w Hażlachu prowadzi 3 inwentarze. Są one obsługiwane za pomocą Programu Bibliotecznego MATEUSZ, dzięki któremu istnieje też katalog internetowy a wypożyczenia odbywają się przy użyciu czytnika kodów kreskowych. Już od 2012 roku skatalogowane jest 99% zbiorów bibliotecznych. Ogółem księgozbiór biblioteki liczy 39 232 woluminów. W bibliotece znajduje się dział „silesiana”; zawierający zbiór publikacji tematycznie związanych z terenami ziemi cieszyńskiej oraz autorstwa osób wywodzących się z tegoż terenu, a zwłaszcza zaś z terenu gminy Hażlach. Biblioteka posiada również zbiór multimediiów – audiobooków. Prenumeruje też czasopisma w tym 17 tytułów pochodzi z zakupu a 3 otrzymuje nieodpłatnie.

Z usług biblioteki głównej i filii korzysta stale ponad 21 000 użytkowników. Liczba czytelników czynnych to 1344 osób co stanowi 13% mieszkańców gminy – jest to rejestr osób korzystających ze zbiorów bibliotecznych.

Biblioteka prowadzi również własną stronę internetową oraz funpage na Facebooku, ponadto promuje swoją działalność w prasie lokalnej oraz na stronach internetowych partnerskich instytucji.

II. DIAGNOZA SYTUACJI I OTOCZENIA BIBLIOTEKI

1. Mocne strony

- Pozytywny wizerunek biblioteki w środowisku lokalnym
- Dobra lokalizacja filii bibliotecznych
- Dogodne dla użytkowników godziny otwarcia placówek bibliotecznych
- Działalność kierowana do różnych kategorii użytkowników
- Uniwersalny, wielodziedzinowy księgozbiór
- Posiadanie księgozbioru obcojęzycznego
- Posiadanie zasobu zbiorów regionalnych
- Prowadzenie prenumeraty czasopism
- Posiadanie zbiorów audiowizualnych i elektronicznych, książki mówione
- Bieżące uzupełnianie księgozbioru i wzbogacanie go w nowości wydawnicze
- Dobrze oznakowany księgozbiór
- Bezpłatność świadczonych usług, typu: internet, dostęp do wszystkich zbiorów bibliotecznych, oferta kulturalno-edukacyjna
- Świadczenie dodatkowych usług, typu: ksero, druk, faks, skan
- Świadczenie usług poza standardowych – dostarczanie materiałów bibliotecznych do mieszkańców
- Dobre wyposażenie placówek w nowości technologiczne: czytnik ebook, tablet, komputery stacjonarne, laptopy, rzutniki, telewizor, xbooks, notebook, tablica interaktywna, sprzęt głośnomówiący
- Posiadanie nowoczesnych urządzeń peryferyjnych: drukarki laserowe i urządzenia wielofunkcyjne, ksera, skanery, czytniki kart pamięci, nagrywarki CD/DVD/Blu-ray, kamery internetowe, słuchawki, mikrofon

- Posiadanie różnego rodzaju nowoczesnych oprogramowań i programów graficznych, antywirusowych, edytorów tekstu, arkuszy kalkulacyjnych, programów do tworzenia prezentacji multimedialnych
- Korzystanie z systemu bibliotecznego MATEUSZ
- Możliwość zdalnej obsługi konta bibliotecznego (sprawdzenie stanu prolongowania wypożyczonych pozycji, edycja rezerwacji, historia wypożyczeń)
- Posiadanie usługi automatycznego powiadamiania czytelnika o możliwości odebrania zarezerwowanej pozycji (wiadomością na konto e-mail)
- Istnienie elektronicznych kart czytelniczych odczytywanych z poziomu systemu
- Posiadanie nowoczesnej strony internetowej oraz profilu na portalach społecznościowych typu Facebook
- Gruntownie odremontowana i unowocześniona filia biblioteczna w Pogwizdowie
- Filia w Pogwizdowie dostosowana do osób niepełnosprawnych
- Nowoczesna identyfikacja wizualna filii bibliotecznej w Pogwizdowie
- Posiadanie nazwy i formy graficznej (logo) identyfikującej bibliotekę
- Posiadanie odpowiedniej bazy lokalowej do prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej w Pogwizdowie
- Posiadanie własności obiektu w którym funkcjonuje biblioteka w Pogwizdowie
- Posiadanie zaplecza rekreacyjnego w formie mini parku i placu zabaw
- Wyodrębniona przestrzeń przeznaczona na miejsce spotkań, odpoczynku i relaksu dla mieszkańców Pogwizdowa
- Posiadanie młodej i dobrze wyszkolonej kadry pracowniczej
- Pozyskiwanie środków finansowych dzięki wynajmu pomieszczeń na parterze w filii bibliotecznej w Pogwizdowie
- Skuteczne pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych, grantów, projektów
- Współpraca z lokalnymi mediami
- Dobra współpraca z innymi instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami i osobami prywatnymi
- Posiadanie stałej grupy wolontariuszy

2. Słabe strony

- Niekorzystna lokalizacja biblioteki centralnej
- Słaba infrastruktura w placówkach bibliotecznych w Hażlachu i Kończycach Wielkich (niedostosowanie do osób niepełnosprawnych, brak wind)
- Brak odpowiedniej bazy lokalowej do prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej w Hażlachu i Kończycach Wielkich
- Stale malejąca dotacja budżetowa przy systematycznym wzroście cen wszystkich materiałów oraz mediów
- Brak stałych grup edukacyjnych
- Stosunkowo mała liczba działań prowadzonych aktywnymi metodami edukacyjnymi
- Ubogi zasób pracowników

- Słabe oznakowanie placówek bibliotecznych w Hażlachu i w Kończycach Wielkich
- Małe powierzchnie lokalowe przeznaczone na działalność bibliotek w Hażlachu i Kończycach Wielkich

3. Szanse

- Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych w postaci projektów edukacyjnych
- Udział w różnego rodzaju projektach organizowanych przez FRSI i nie tylko
- Pozyskiwanie sponsorów
- Możliwość pozyskania środków zagranicznych dzięki spółce KARBONIA
- Stały rozwój społeczeństwa informacyjnego (wzrastająca konieczność szybkiego dostępu do informacji)
- Rozwój wiedzy i wzrost wskaźnika osób kształcących się i doskonalących swoje umiejętności
- Trwające bezrobocie i brak środków u większości społeczeństwa na uczestnictwo w kulturze (bezpłatna oferta kulturalna biblioteki)
- Wzrost świadomości społecznej na temat wpływu czytania na rozwój dziecka
- Udział w kampaniach reklamowych wspierających czytelnictwo
- Pozyskiwanie nowych grup użytkowników, którzy dotąd nie korzystali z oferty biblioteki
- Dotarcie z ofertą biblioteczną do miejscowości w których brak filii i punktów bibliotecznych
- Ciągły wzrost cen książek i innych nośników informacji
- Wsparcie przez nowe, do tej pory niewykorzystywane zasoby ludzkie w postaci nowych wolontariuszy, lokalnych działaczy, partnerów, instruktorów
- Możliwość doskonalenia zawodowego pracowników
- Brak lokalnej konkurencji w postaci innej oferty kulturalnej
- Pozyskiwanie darowizn

4. Zagrożenia

- Wzrost analfabetyzmu funkcjonalnego społeczeństwa
- Szybka zmiana gustów i potrzeb użytkowników bibliotek
- Zbyt szybki rozwój nowych technologii
- Zanik nawyku czytania książek zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży
- Emigracja zarobkowa
- Wzrost wymagań użytkowników wymagający ciągłego doszkalania się pracowników i dostosowywania oferty biblioteczej
- Spadek przyrostu naturalnego
- Nieograniczony dostęp do materiałów i informacji w środkach masowego przekazu
- Możliwość pojawienia się konkurencji
- Stały wzrost opłat
- Brak chętnych na wynajem wolnych pomieszczeń w pogwizdowskiej filii

Analiza SWOT

Otoczenie wewnętrzne (mikrootoczenie)							
Mocne strony	1-3 waga	1-5 ocena	WxO	Słabe strony	1-3 waga	1-5 ocena	WxO
• Pozytywny wizerunek	3	4	12	• Niekorzystna lokalizacja biblioteki centralnej	3	4	12
• Dobra lokalizacja	3	5	15	• Słaba infrastruktura w placówkach bibliotecznych w Hażlachu i Kończycach Wielkich	3	4	12
• Dogodne dla użytkowników godziny otwarcia	3	4	12	• Brak odpowiedniej bazy lokalowej do prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej w Hażlachu i Kończycach Wielkich	3	4	12
• Działalność dla różnych kategorii użytkowników	3	3	9	• Stale malejąca dotacja budżetowa przy systematycznym wzroście cen wszystkich materiałów oraz mediów	3	5	15
• Uniwersalny, wielodziedzinowy księgozbiór	3	3	9	• Brak stałych grup edukacyjnych	2	3	6
• Posiadanie księgozbioru obcojęzycznego	1	1	1	• Stosunkowo mała liczba działań prowadzonych aktywnymi metodami edukacyjnymi	2	3	6
• Posiadanie zasobu zbiorów regionalnych	2	4	8	• Ubogi zasób pracowników	3	4	12
• Prowadzenie prenumeraty czasopism	2	4	8	• Słabe oznakowanie placówek bibliotecznych w Hażlachu i w Kończycach Wielkich	3	4	12
• Posiadanie zbiorów audiowizualnych i elektronicznych, książki mówione	2	2	4	• Małe powierzchnie lokalowe przeznaczone na działalność bibliotek w Hażlachu i Kończycach Wielkich	2	2	4
• uzupełnianie księgozbioru i wzbogacanie go w nowości wydawnicze	3	3	9				
• Dobrze oznakowany księgozbiór	2	3	6				
• Bezpłatność świadczonych usług	3	5	15				
• Świadczenie dodatkowych usług	2	5	10				
• Świadczenie usług poza standardowych	1	5	5				
• Dobre wyposażenie placówek w nowości technologiczne	3	4	12				
• Posiadanie nowoczesnych urządzeń peryferyjnych	3	4	12				
• Posiadanie różnego rodzaju nowoczesnych oprogramowań i programów	3	4	12				
• Korzystanie z systemu bibliotecznego MATEUSZ	3	5	15				
• Możliwość zdalnej obsługi konta bibliotecznego	2	5	10				
• powiadamiania czytelnika o możliwości odebrania zarezerwowanej pozycji	2	3	6				
• Istnienie elektronicznych kart czytelniczych	2	5	10				
• Posiadanie nowoczesnej strony internetowej oraz profilu na portalach społecznościowych	3	4	12				
• Gruntownie odremontowana i unowocześniona filia biblioteczna w Pogwizdowie	3	5	15				
• Filia dostosowana do osób niepełnosprawnych	3	5	15				
• Nowoczesna identyfikacja wizualna filii	3	4	12				
• Posiadanie nazwy i formy graficznej	3	4	12				
• Posiadanie odpowiedniej bazy lokalowej	3	5	15				
• Posiadanie własności obiektu	2	4	8				
• Posiadanie zaplecza rekreacyjnego	2	4	8				
• miejsce spotkań, odpoczynku i relaksu							
• Posiadanie młodej i dobrze wykształconej kadry pracowniczej	3	4	12				
• Pozyskiwanie środków finansowych dzięki wynajmu pomieszczeń	3	4	12				
• Skuteczne pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych, grantów, projektów	3	4	12				
• Współpraca z lokalnymi mediami	2	3	6				
• Dobra współpraca z innymi instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami i osobami prywatnymi	2	3	6				
• Posiadanie stałej grupy wolontariuszy	2	3	6				
Suma			366				91
Średnia ważona			10,2				10,1
Otoczenie zewnętrzne (makrootoczenie)							
Szanse	1-3 waga	1-5 ocena	WxO	Zagrożenia	1-3 waga	1-5 ocena	WxO
• Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych w postaci projektów edukacyjnych	3	5	15	• Wzrost analfabetyzmu funkcjonalnego społeczeństwa	3	4	12
• Udział w różnego rodzaju projektach organizowanych przez FRŚI i nie tylko	3	5	15	• Szybka zmiana gustów i potrzeb użytkowników bibliotek	3	4	12
				• Zbyt szybki rozwój nowych technologii	3	5	15

• Pozyskiwanie sponsorów	3	4	12	• Zanik nawyku czytania książek zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży	3	4	12
• Możliwość pozyskania środków zagranicznych dzięki spółce KARBONIA	3	4	12	• Emigracja zarobkowa	2	3	6
• Stały rozwój społeczeństwa informacyjnego (wzrastająca konieczność szybkiego dostępu do informacji)	2	3	6	• Wzrost wymagań użytkowników wymagający ciągłego doszkalania się pracowników i dostosowywania oferty bibliotecznej	3	4	12
• Rozwój wiedzy i wzrost wskaźnika osób kształcących się i doskonalących swoje umiejętności	2	3	6	• Spadek przyrostu naturalnego	3	3	9
• Trwające bezrobocie i brak środków u większości społeczeństwa na uczestnictwo w kulturze (bezpłatna oferta kulturalna biblioteki)	3	4	12	• Nieograniczony dostęp do materiałów i informacji w środkach masowego przekazu	3	5	15
• Wzrost świadomości społecznej na temat wpływu czytania na rozwój dziecka	3	4	12	• Możliwość pojawienia się konkurencji	2	3	6
• Udział w kampaniach reklamowych wspierających czytelnictwo	3	4	12	• Stały wzrost opłat	2	3	6
• Pozyskiwanie nowych grup użytkowników, którzy dotąd nie korzystali z oferty biblioteki	3	5	15	• Brak chętnych na wynajem wolnych pomieszczeń w pogwizdowskiej filii	2	3	6
• Dotarcie z ofertą biblioteczną do miejscowości w których brak filii i punktów bibliotecznych	3	4	12				
• Ciągły wzrost cen książek i innych nośników informacji	3	3	9				
• Wsparcie przez nowe, do tej pory niewykorzystywane zasoby ludzkie w postaci nowych wolontariuszy, lokalnych działaczy, partnerów, instruktorów	2	3	6				
• Możliwość doskonalenia zawodowego pracowników	3	4	12				
• Brak lokalnej konkurencji w postaci innej ofert kulturalnej	3	5	15				
• Pozyskiwanie darowizn	2	3	6				
Suma			177	Suma			111
Średnia ważona			11,1	Średnia ważona			10,1

	Szanse 11,1	Zagrożenia 10,1
Sily 10,2	Maxi - Maxi	Maxi - Mini
Słabości 10,1	Mini - Maxi	Mini - Mini

Z przeprowadzonej analizy otoczenia wynika, iż biblioteka w tym momencie znajduje się w najkorzystniejszej sytuacji. W jej otoczeniu przeważają szanse a wewnątrz organizacji mocne strony. Aby się dynamicznie rozwinąć strategia biblioteki będzie polegać na maksymalnym wykorzystaniu szans i mocnych stron którymi dysponuje instytucja. W tym celu zostanie wykorzystana infrastruktura biblioteki, sprzęt oraz nowe technologie którymi dysponuje, a przede wszystkim zaś kadra pracownicza, której zadaniem będzie wdrażanie i realizacja zamierzonych celów.

III. CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

1. Potrzeby środowiska

Bezpośredni kontakt z czytelnikiem jaki ma każdy bibliotekarz można potraktować jako narzędzie badania środowiska. Rozmowy indywidualne pozwalają na wysondowanie oczekiwań względem biblioteki, zarówno w temacie doboru księgozbioru, jak i organizacji zajęć dodatkowych. Jednak dla głębszego i dokładniejszego poznania oczekiwań czytelników, potrzeba bardziej szczegółowego narzędzia badawczego.

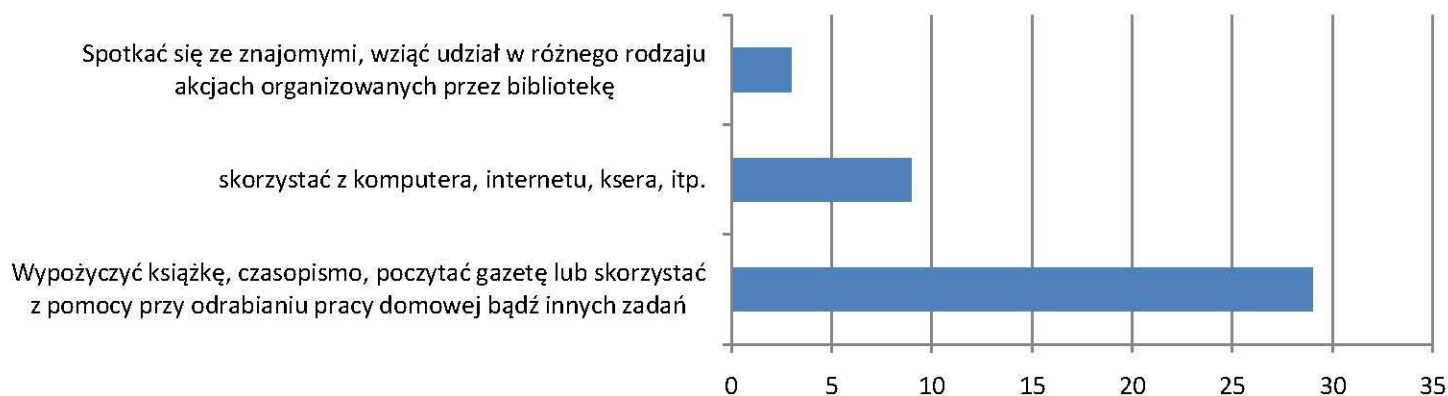
Od maja do lipca 2015 roku wśród użytkowników Gminnej Biblioteki Publicznej w Hażlachu przeprowadzono ankietę, która miała na celu prócz oceny dotychczasowej pracy instytucji oraz ustalenia oczekiwań użytkowników w stosunku do przyszłego jej funkcjonowania, rozpoznanie występującego bardzo często w dzisiejszych czasach wykluczenia społecznego niektórych grup odbiorców. Ankieta została przygotowana w dwóch wersjach: dla młodzieży i seniorów, dwóch najbardziej kluczowych grup odbiorców hażlaskiej biblioteki. Młodzieży – która to stanowi najmniejszy procent czytelników, w celu zbadania ich oczekiwań względem biblioteki, aby poszerzyć ofertę zgodnie z ich wymaganiami, zmienić ich nastawienie do miejsca jakim jest biblioteka i przyciągnąć jak największą grupę tychże odbiorców do biblioteki. Seniorów - jako najliczniejszej grupy odbiorców, aby jeszcze lepiej rozwinąć bibliotekę pod kontem ich wymagań i oczekiwań, tak by ułatwiać im funkcjonowanie w dzisiejszej, nowoczesnej społeczności w której funkcjonujemy. Ankiety były anonimowe a wypełniło je w sumie 76 respondentów, w tym 41 uczniów i 35 seniorów. Ankieta dla młodzieży zawierała 10 pytań, w tym 2 otwarte i 8 zamkniętych. Ankieta przeznaczona dla seniorów zawierała 11 pytań, 1 otwarte i 10 zamkniętych. Poniżej przedstawione zostały wnioski płynące z przeprowadzonej analizy ankiet wraz z niektórymi istotniejszymi pytaniami oraz wykresy obrazujące udzielone odpowiedzi.

2. Ankieta dla młodzieży

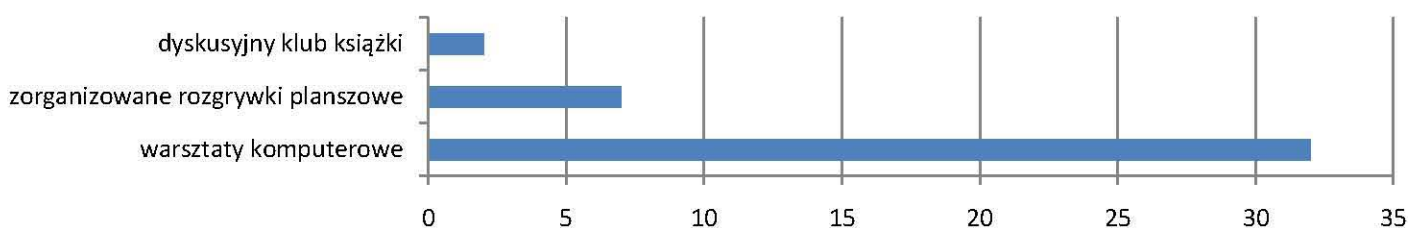
1. Co rozumiesz pod pojęciem "biblioteka"?

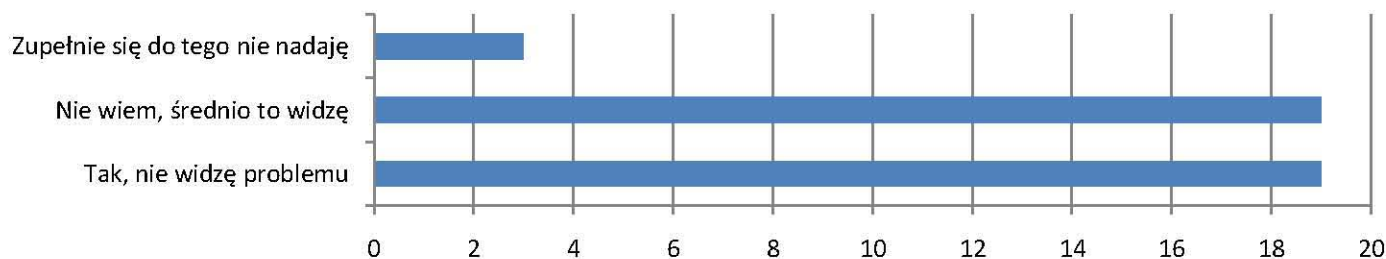
2. W jakim celu najczęściej przychodzisz do biblioteki

3. Które z zajęć najbardziej by Cię zainteresowały?

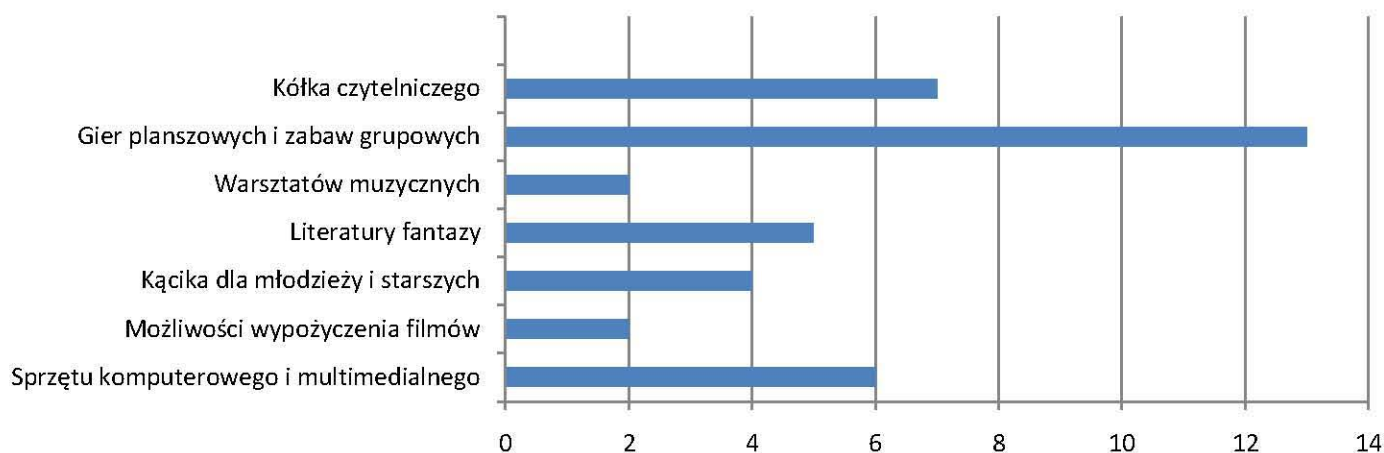

4. Czy uważasz że byłbyś/byłabyś w stanie podjąć się zadania ułatwiania osobom starszym korzystania z nowoczesnych technologii?

39 osób z 41 które udzieliły odpowiedzi na pytanie otwarte dotyczące braków w miejscowej bibliotece zasugerowało wprowadzenie takich zmian jak:

5. Czego twoim zdaniem brakuje w miejscowej bibliotece i jakich zmian byś w niej dokonał?

Wnioski:

Z analizy ankiety dla młodzieży wynika, że prawie połowa respondentów - 46% uważa bibliotekę za główne centrum informacji znajdujące się w ich miejscowości, prócz tego postrzega bibliotekę jako miejsce służące nie tylko do typowego wypożyczania książek i czasopism ale również jako darmowe centrum komputerowe i multimedialne. Niestety najmniejsza liczba pytanym, bo tylko 22% uważa, iż jest to miejsce przeznaczone dla wszystkich pokoleń nie zależnie od wieku i poglądów.

Wyniki ankiety pokazują, że znacząca większość użytkowników biblioteki – 71% najczęściej korzysta z takich usług oferowanych przez bibliotekę jak: wypożyczanie książek, czasopism, użytkowanie kącika czytelniczego, wielodziedzinowa pomoc w odrabianiu prac domowych i innych problematycznych zadań. Zaś najmniejszy odsetek użytkowników – 7% przyznało się do korzystania z biblioteki w celu spotkań z przyjaciółmi bądź wzięcia udziału w różnego rodzaju przedsięwzięciach organizowanych przez miejscową bibliotekę.

Największym zainteresowaniem według ankietowanych cieszyły by się takie zajęcia zorganizowane jak warsztaty komputerowe, za którymi opowiedziało się aż 78% respondentów. Najmniej wyczekiwane okazały się dyskusyjne kluby książki, za którymi opowiedziało się zaledwie 5% pytanym.

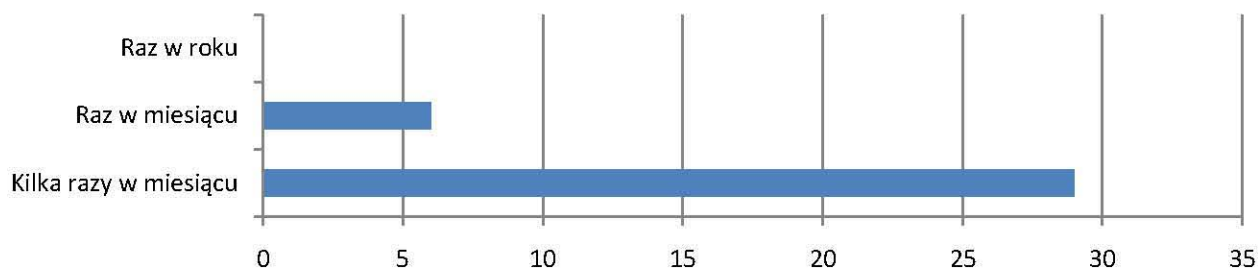
Kolejne pytanie miało na celu rozeznanie się we wzajemnej tolerancji międzypokoleniowej i chęci pomocy osobą którym w pewnym stopniu zagraża wykluczenie społeczne w dziedzinie posługiwania się umiejętnościami niezbędnymi do obsługi sprzętu komputerowego. Większość uczniów – 49% wypowiedziało się za pomocą osobą nie radzącym sobie z nowościami technologicznymi. Jedynie 7% z pośród zapytanym stwierdziło, iż zupełnie nie nadaje się do roli pomocników, nauczycieli, trenerów.

Na koniec należy podać, iż najbardziej oczekiwaną zmianą, która mogłaby zostać wprowadzona w życie biblioteki według ankietowanych jest powstanie kółka planszowych

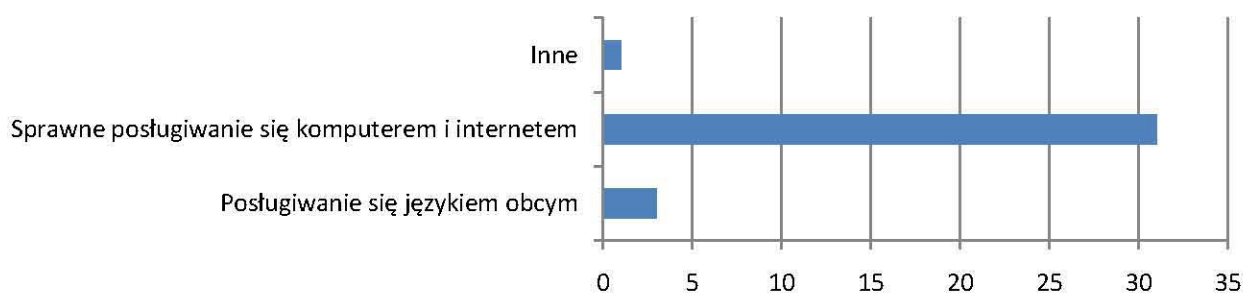
graczy oraz organizacja zabaw grupowych. Kolejnym życzeniem czytelników jest wyposażenie biblioteki w nowe sprzęty komputerowe i multimedialne oraz poszerzenie istniejącego księgozbioru o nowe pozycje z dziedziny literatury fantazy.

3. Ankieta dla seniorów

1. Jak często korzysta Pan/Pani z naszej biblioteki?

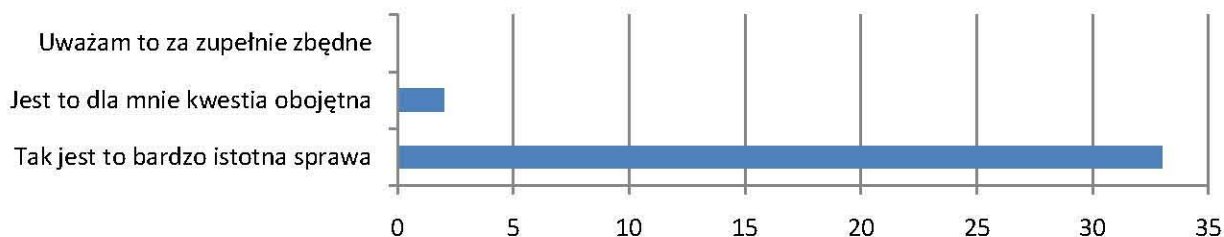
2. Jakie umiejętności chciałby/chciałaby Pan/Pani posiadać lub doskonalić?

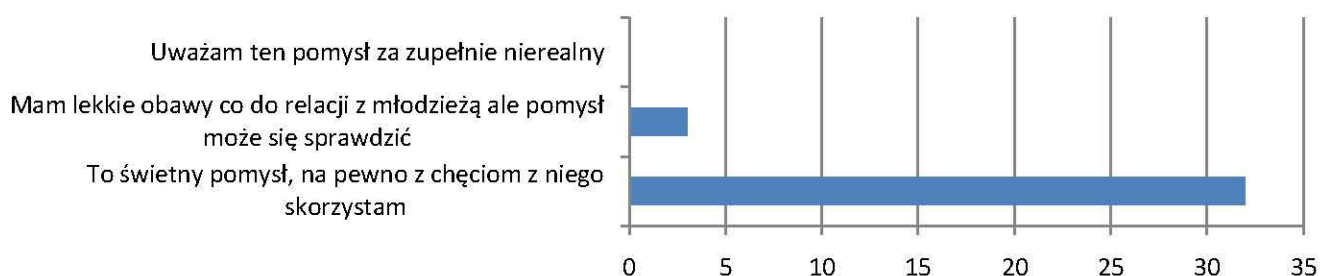
3. Jak spostrzega Pan/Pani otaczający nas świat?

4. Czy uważa Pan/Pani że ważne jest wzajemne porozumienie międzypokoleniowe?

5. Co Pan/Pani myśli na temat pomysłu stworzenia tzw. "Pogotowia komputerowego" dla osób starszych ale prowadzonego przez młodzież z naszej gminy?

6. Co zmieniłby/zmieniłaby Pan/Pani w funkcjonowaniu naszej biblioteki, aby stała się bardziej atrakcyjna, jako miejsce zdobywania wiedzy, poszerzania nowych umiejętności oraz rozwijania zainteresowań?

Na powyższe pytanie odpowiedzi udzieliło zaledwie 7 z pośród 35 ankietowanych. Głównym zainteresowaniem cieszyłyby się szkolenia dla ludzi starszych 50+ oraz warsztaty rękodzieła.

Wnioski:

Z podsumowania przeprowadzonej ankiety dla seniorów wynika, że zdecydowana większość, bo aż 83% respondentów korzysta z usług biblioteki częściej niż tylko jeden raz w miesiącu.

91% ankietowanych stwierdziło, iż główną umiejętnością którą chcieliby posiadać i doskonalić jest umiejętność sprawnego posługiwania się komputerem i internetem.

W pytaniu o odbiór świata zewnętrznego, które miało na celu zbadać czy istnieje uzasadniona obawa co do poczucia alienacji osób starszych, a co za tym idzie zapobiegnięcie wykluczeniu społecznemu seniorów, 60% pytanym stwierdziło, iż dzisiejszy świat postrzegają

jako świat nowości technologicznych niełatwych dla osób w ich wieku ale równocześnie nie na tyle skomplikowany by przy pomocy młodych i życzliwych ludzi nie można byłoby go przyswoić i opanować, przynajmniej na poziomie podstawowym.

Wyniki ankiety pokazują że dla zdecydowanej większości seniorów – 94%, wzajemne porozumienie międzypokoleniowe jest bardzo istotną i kluczową sprawą, która ma znaczący wpływ na dalsze sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

Pomysł ze stworzeniem tzw. „Pogotowia komputerowego” dla seniorów prowadzonego przez młodzież, spotkał się aż z 91% poparciem ze strony ankietowanych jak również najbardziej w tej kwestii zainteresowanych.

Na podstawie przeprowadzonej ankiety możemy stwierdzić, iż osoby starsze w pewnym stopniu odczuwają barierę, która oddziela ich od dzisiejszego świata pełnego cyfryzacji i nowinek technologicznych za którymi ciężko im nadążyć. Jednocześnie z pełną otwartością deklarują chęć zmiany i otwarcie się na nowe doświadczenia zwłaszcza przy pomocy młodszych i życzliwych im ludzi. Przez co równie dobrze można rozumieć, iż w pewnym stopniu potrzebują akceptacji, przygarnięcia, spokojnej i stopniowej asymilacji w nowym środowisku.

Tak jak obrazują to wyniki przeprowadzonych ankiet, tak i rozmowy przeprowadzone przez bibliotekarzy z użytkownikami biblioteki wykazują, iż tego czego w głównej mierze oczekuje się od biblioteki to rozbudowa oferty dla seniorów i młodzieży, zwłaszcza w tematyce informatyzacji i cyfryzacji.

IV. KIERUNEK ROZWOJU BIBLIOTEKI

Sformułowanie misji i wizji przez bibliotekę to pierwsza próba określenia jej tożsamości i ogólnych kierunków rozwoju, co pomoże w opracowaniu planów działania i wyborze konkretnych usług. Ponadto związane określenie specyficznej roli biblioteki w otoczeniu ułatwi informowanie o tym partnerów, mieszkańców i władz lokalnych.

1. Misja Biblioteki

Wspieramy wszechstronny rozwój mieszkańców, ułatwiając im dostęp do informacji i wiedzy, umożliwiając rozwój pasji i zainteresowań. Wyrównujemy szanse edukacyjne, pobudzamy do kreatywności. Pokazujemy wartości płynące z kultywowania tradycji i wprowadzamy w świat nowoczesnych technologii.

2. Wizja Biblioteki

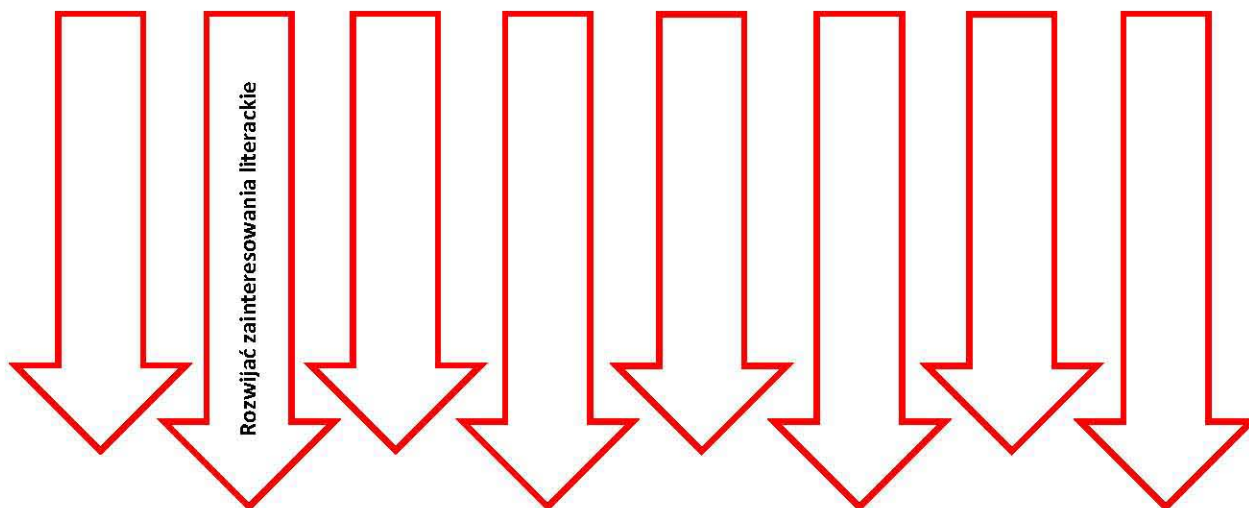
Gminna Biblioteka Publiczna w Hażlachu dąży do stania się nowoczesnym, prężnie działającym centrum edukacji i kultury, miejscem indywidualnego rozwoju i budowania więzi społecznych.

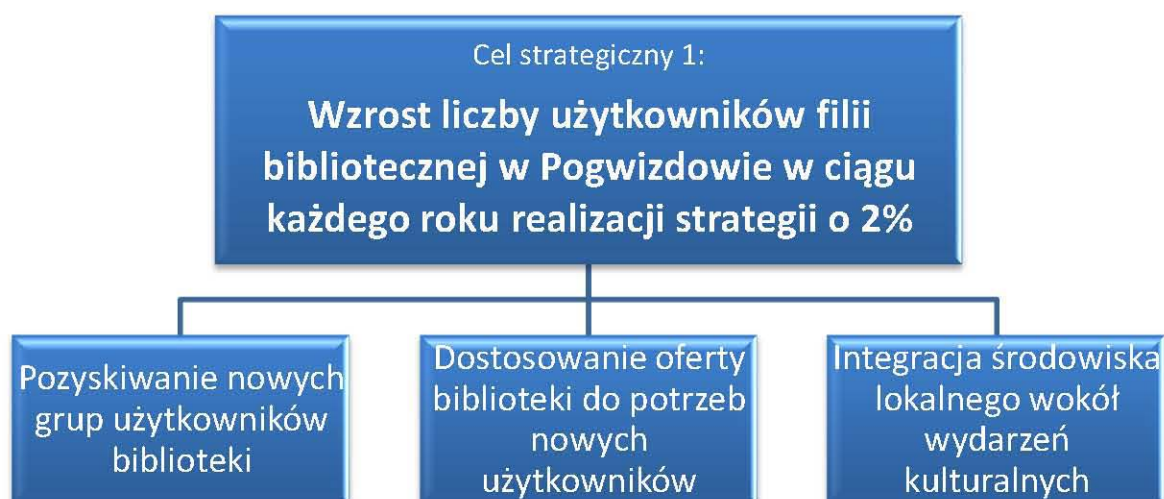
V. CELE I DZIAŁANIA

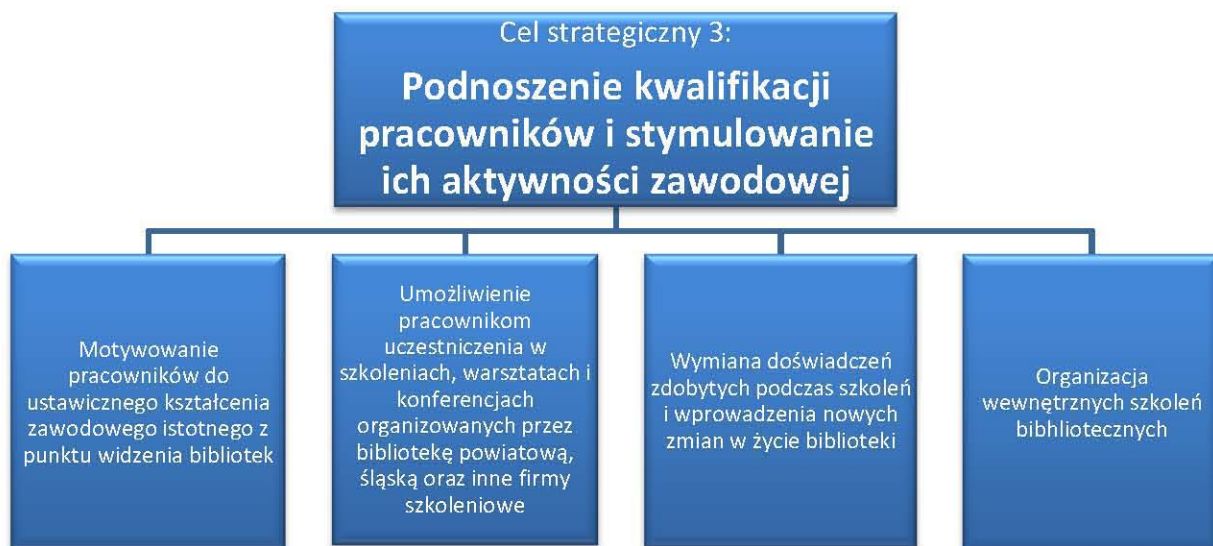
1. Cele główne, strategiczne i szczegółowe

CEL GŁÓWNY

Promowanie i upowszechnianie czytelnictwa i kultury oraz dbanie o stały wzrost jej użytkowników, poprzez zorganizowanie działań biblioteki w taki sposób, aby służyła lokalnej społeczności jako miejsce, gdzie mieszkańcy mogą :

2. Działania i spodziewane rezultaty

Poszczególne cele strategiczne będą realizowane systematycznie przez cały okres wdrażania w życie strategii rozwoju GBP w Hażlachu. Z uwagi na cykliczny i powtarzający się charakter większości zaplanowanych działań, cele te będą realizowane zgodnie z zapotrzebowaniem, które będzie uwzględniało potrzeby i zainteresowanie odbiorców.

Cel 1: Wzrost użytkowników filii bibliotecznej w Pogwizdowie w ciągu każdego roku realizacji strategii o 2%		
<u>Działanie 1:</u> Pozyskiwanie nowych grup użytkowników biblioteki.	Odpowiada na potrzebę:	Potrzeba ciągłego poszerzania liczby odbiorców biblioteki.
	Zasoby potrzebne do realizacji:	Środki finansowe, dodatkowi pracownicy.
	Termin realizacji:	Cały okres trwania strategii 2016-2020 r.
	Rezultaty:	Wzbogacenie biblioteki o nowych użytkowników.
<u>Działanie 2:</u> Dostosowanie oferty biblioteki do potrzeb nowych użytkowników.	Odpowiada na potrzebę:	Potrzeba odpowiedzi na oczekiwania nowych użytkowników.
	Zasoby potrzebne do realizacji:	Środki finansowe, dodatkowi pracownicy.
	Termin realizacji:	Cały okres trwania strategii 2016-2020 r.
	Rezultaty:	Mieszkańcy chętniej i częściej korzystają z usług biblioteki, które odpowiadają ich potrzebom.
<u>Działanie 3:</u> Integracja środowiska lokalnego wokół wydarzeń kulturalnych.	Odpowiada na potrzebę:	Potrzeba integracji środowiska lokalnego i nawiązania więzi społecznych.
	Zasoby potrzebne do realizacji:	Środki finansowe, dodatkowi pracownicy.
	Termin realizacji:	Cały okres trwania strategii 2016-2020 r.
	Rezultaty:	Zjednoczona i doskonale zgrana miejscowa społeczność.

Cel 2: Tworzenie oferty kulturalnej dla różnych grup odbiorców.		
<u>Działanie 1:</u> Stworzenie stałych grup edukacyjnych prowadzonych aktywnymi metodami edukacyjnymi.	Odpowiada na potrzebę:	Potrzeba powstania przy bibliotece stałych grup, tj.: Klubu miłośników książek, Klubu planszowych graczy, Klubu stacjonarnych podróżników, Klubu malucha.
	Zasoby potrzebne do realizacji:	Środki finansowe, dodatkowi pracownicy.
	Termin realizacji:	Cały okres trwania strategii 2016-2020 r.
	Rezultaty:	Powstanie nowych grup użytkujących bibliotekę oraz poszerzanie zainteresowań mieszkańców.

<u>Działanie 2:</u> Utworzenie grupy „Pogotowie komputerowe” dla osób starszych i seniorów, prowadzonych przez lokalną młodzież.	Odpowiada na potrzebę:	Potrzeba integracji pokoleniowej.
	Zasoby potrzebne do realizacji:	Środki finansowe.
	Termin realizacji:	Cały okres trwania strategii 2016-2020 r.
	Rezultaty:	Seniorzy lepiej posługują się sprzętem komputerowym. Młodzież uczy się szacunku dla starszych, cierpliwości i nabywa umiejętności przekazywania posiadanej wiedzy.
<u>Działanie 3:</u> Organizacja szkoleń i warsztatów dla osób zagrożonych e-wykluczeniem.	Odpowiada na potrzebę:	Potrzeba eliminacji e-wykluczenia wśród seniorów i osób starszych.
	Zasoby potrzebne do realizacji:	Środki finansowe.
	Termin realizacji:	Cały okres trwania strategii 2016-2020 r.
	Rezultaty:	Brak poczucia alienacji wśród lokalnych grup społecznych.
<u>Działanie 4:</u> Organizacja spotkań, prelekcji z różnego rodzaju specjalistami, z zakresu współczesnych zagrożeń środowiska.	Odpowiada na potrzebę:	Potrzeba powzięcia działań profilaktyczno-psychologicznych w zakresie różnego rodzaju uzależnień.
	Zasoby potrzebne do realizacji:	Środki finansowe.
	Termin realizacji:	Cały okres trwania strategii 2016-2020 r.
	Rezultaty:	Poszerzenie wiedzy, uświadomienie rodziców i opiekunów w zakresie dzisiejszych uzależnień oraz metod rozwiązywania istniejących problemów.
<u>Działanie 5:</u> Promowanie działań biblioteki w lokalnej prasie i sieci internetowej.	Odpowiada na potrzebę:	Potrzeba dostępu do informacji na temat działalności biblioteki.
	Zasoby potrzebne do realizacji:	Środki finansowe.
	Termin realizacji:	Cały okres trwania strategii 2016-2020 r.
	Rezultaty:	Bieżące śledzenie działań biblioteki przez jej dotychczasowych i przyszłych użytkowników.
<u>Działanie 6:</u> Pomoc w organizowaniu imprez kulturalno-edukacyjnych miejscowym placówkom	Odpowiada na potrzebę:	Potrzeba współpracy podczas realizacji spotkań autorskich, wystaw, warsztatów, festynów, pikników i innych przedsięwzięć kulturalno-edukacyjnych.
	Zasoby potrzebne do realizacji:	Środki finansowe, dodatkowi pracownicy.

oświaty i instytucjom kultury.	Termin realizacji:	Cały okres trwania strategii 2016-2020 r.
	Rezultaty:	Pozyskanie nowych grup sojuszników, lokalnych partnerów. Bardziej efektywna realizacja powziętych przedsięwzięć.

Cel 3: Podnoszenie kwalifikacji pracowników i stymulowanie ich aktywności zawodowej.

Działanie 1 i 2: Motywowanie pracowników do ustawicznego kształcenia zawodowego oraz umożliwianie im uczestnictwa w szkoleniach, warsztatach i konferencjach.	Odpowiada na potrzebę:	Potrzeba stałego doskonalenia zawodowego pracowników, oraz poszerzania ich umiejętności.
	Zasoby potrzebne do realizacji:	Środki finansowe.
	Termin realizacji:	Cały okres trwania strategii 2016-2020 r.
	Rezultaty:	Lepiej wyszkolona kadra pracownicza.
Działanie 3: Wymiana doświadczeń zdobytych podczas szkoleń i wprowadzanie nowych zmian w życie biblioteki.	Odpowiada na potrzebę:	Potrzeba wzajemnych konsultacji co do nowo powstałych pomysłów oraz wprowadzania zmian w życie i urozmaicenia dotychczasowych działań.
	Zasoby potrzebne do realizacji:	Środki finansowe.
	Termin realizacji:	Cały okres trwania strategii 2016-2020 r.
	Rezultaty:	Nowy wizerunek biblioteki.
Działanie 4: Organizacja wewnętrznych szkoleń bibliotecznych.	Odpowiada na potrzebę:	Potrzeba zdobywania umiejętności szkoleniowych i wymiany doświadczeń.
	Zasoby potrzebne do realizacji:	Środki finansowe.
	Termin realizacji:	Cały okres trwania strategii 2016-2020 r.
	Rezultaty:	Pracownicy zdobędą nowe umiejętności w zakresie kształcenia innych użytkowników.

Cel 4: Gromadzenie, opracowanie, udostępnianie zbiorów w postaci tradycyjnej i w perspektywie elektronicznej.

Działanie 1 i 2: Zakup i uzupełnianie zbiorów bibliotecznych, oraz dbałość o ich standard.	Odpowiada na potrzebę:	Potrzeba zaspokajania wymagań za równo stałych jak i nowych czytelników względem nowości książkowych.
	Zasoby potrzebne do realizacji:	Środki finansowe.
	Termin realizacji:	Cały okres trwania strategii 2016-2020 r.

	Rezultaty:	Biblioteka widziana jako dobrze zaopatrzone i będące na bieżąco z nowościami wydawniczymi miejsce.
Działanie 3: Gromadzenie informacji o regionie Śląska Cieszyńskiego.	Odpowiada na potrzebę:	Potrzeba zdobywania i gromadzenia wszystkich informacji na temat swej małej ojczyzny.
	Zasoby potrzebne do realizacji:	Środki finansowe.
	Termin realizacji:	Cały okres trwania strategii 2016-2020 r.
	Rezultaty:	Stworzenie unikatowego zbioru pozycji powstałych na terenie Śląska Cieszyńskiego.
Działanie 4: Komputerowe opracowanie zbiorów.	Odpowiada na potrzebę:	Potrzeba elektronicznego katalogowania zbiorów.
	Zasoby potrzebne do realizacji:	Dostęp do sieci internetowej.
	Termin realizacji:	Cały okres trwania strategii 2016-2020 r.
	Rezultaty:	Doskonale zaopatrzonego katalog online.
Działanie 5: Systematyczna selekcja i renowacja księgozbioru.	Odpowiada na potrzebę:	Potrzeba stałego uaktualniania księgozbioru.
	Zasoby potrzebne do realizacji:	Środki finansowe.
	Termin realizacji:	Cały okres trwania strategii 2016-2020 r.
	Rezultaty:	Odpowiednio zaktualizowany i rewaloryzowany księgozbiór.
Działanie 6: Rozwój i poprawa jakości usług biblioteczno-informacyjnych świadczonych przez bibliotekę.	Odpowiada na potrzebę:	Potrzeba posiadania sprawnego i odpowiednio zaopatrzonego punktu informacyjnego w poszczególnych miejscowościach gminnych.
	Zasoby potrzebne do realizacji:	Środki finansowe.
	Termin realizacji:	Cały okres trwania strategii 2016-2020 r.
	Rezultaty:	Wykreowanie biblioteki jako głównego miejsca, punktu informacji w danej miejscowości.

VI. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII

1. Monitoring realizacji strategii

Realizacja Strategii Rozwoju Gminnej Biblioteki Publicznej w Hażlachu polegać będzie na wdrażaniu w życie zaplanowanych działań zgodnie z ich harmonogramem. Osobą nadzorującą całość i odpowiedzialną za realizację Strategii jest odpowiednio do tego wyznaczony pracownik Gminnej Biblioteki Publicznej w Hażlachu.

Obowiązkiem pracownika odpowiedzialnego za realizację strategii GBP wynikającym z pełnionego nadzoru nad strategią jest sporządzenie dokumentacji potwierdzającej realizację zadań w niej zaplanowanych.

2. Ewaluacja

Wdrożenie strategii przyczyni się do poprawy warunków funkcjonowania Gminnej Biblioteki Publicznej w Hażlachu w szczególności przez:

- wzrost znaczenia książki w procesie wychowania i edukacji,
- wzrost poczucia ważności wzajemnej integracji międzypokoleniowej,
- wzrost wykorzystania zasobów bibliotecznych,
- zmniejszenie dysproporcji w dostępie do kultury na obszarach wiejskich,
- eliminację wykluczenia niektórych grup społecznych z życia społecznego,
- zwiększenie atrakcyjności Biblioteki jako centrum kultury, edukacji i informacji lokalnej,
- wypracowanie instytucjonalnej współpracy pomiędzy kulturą a edukacją w procesie kształcenia społeczeństwa informacyjnego.

Podsumowując Gminna Biblioteka Publiczna w Hażlachu stanie się nowoczesnym centrum kultury, sztuki, edukacji i dostępu do informacji.